

Prožívejte všeprostupující boží vědomí

→ *Promluva Satja Sáí Báby z 8. března 2005 (dopoledne)* ←

*Pán Kailásu se zjevil ve své božské podobě
se srpkem měsíce, jenž mu zdobí hlavu,
chladičnou vodou Gangy, stékající po zčuchaných kadeřích,
zářícím okem ve středu čela
a nachovým hrdlem, lesknoucím se jako borůvka.
Zdobí se náramky z hadů a hadím pásem, jeho tělo voní po vibhúti,
čelo zdobí kumkumové znaménko, rudé rty svítí betelovou šťávou,
zlaté náušnice osázené diamanty se mu pohupují v uších
a celé snědé tělo sálá božským leskem.*

(báseň v telugu)

Zdá se, že nikdo neusiluje, aby pochopil význam a smysl Šivarátri. Ve skutečnosti jeho význam odhaluje již sám název. „Šiva“ znamená příznivý a „rátri“ je noc. Šivarátri je tedy příznivá noc. Povstává tedy otázka: „Kdo je Šiva?“ Šiva není nic jiného, než boží vědomí, prostupující všemi živoucími bytostmi. Tato *šivatva* (boží vědomí) prostupuje nejen lidskými bytostmi, ale i ptáky, zvěří a zvířaty vůbec. Každý okamžik našeho života by se měl ve skutečnosti brát jako Šivarátri. Nemusíme na ně čekat na určitý den v roce.

Vtělení lásky!

Vědomí Šivy je všeprostupující. Jak je můžeme omezovat na určitý čas a místo?

*Sarvatah pánipádam tat sarvatóksi širómukham,
sarvatah šrutimallóké sarvamávtija tišthati.*

*Rukama, nohama, očima, hlavou, ústy a očima proniká vším,
prostupuje celým vesmírem.*

Jestliže budeme tento aspekt analyzovat, bude zřejmé, že vše, co pozorujeme kolem sebe, je Šivovo vědomí, nic jiného. Šiva není určitá postava se zčuchanými vlasy a tygří kožešinou. Ať se podíváme kamkoli a kteroukoli podobu potkáme – ať je to dítě nebo starý člověk, žena nebo muž – v každém tvaru září Šivovo vědomí. Jak můžete popsat toto všeprostupující Šivovo vědomí, nebo je omezit na určitý čas a místo?

Lidé zobrazují určitý tanec, aby zpodobnili Šiva *tándavu* (kosmický tanec Pána Šivy a Párvatí). To je však jen symbolické a není tak zobrazen pravý tanec Šiva *tándava*. Jak může člověk popsat transcendentní Šivovo vědomí, které nemohou vylíčit slova a mysl pochopit? Pán Šiva je některými lidmi popisován jako Mukkanti (Pán se třema očima). My všichni máme jen dvě oči. Pán má ale i třetí oko. My jsme si vědomi jen minulosti a přítomnosti. Nemůžeme vidět budoucnost. Jen Bůh ano. O Pánu Šivovi, který může vidět budoucnost svým třetím okem, tedy *džňána nétrou* (okem poznání), se proto hovoří jako o Mukkantim.

Různí lidé popisují Boha různými způsoby. Tvrdí se, že na sebe bere množství podob. Přesto všechny popisy k Jeho plnému vykreslení selhávají. Každý popisuje Boha a přisuzuje mu určité jméno a podobu na základě své představivosti. Bezejmenný, beztvary Bůh je všudypřítomný a všeprostupující. On je *aván manasá góčara* (žádná slova ho nemohou vylíčit, ani mu nedokáže porozumět mysl) a *apraméja* (nezměřitelný). Kdo dokáže takové božství popsat? Božství má jediný znak, tím je vědomí. Jakýmkoliv tvarem toto božské vědomí prostupuje, přijímá jeho podobu, ať je to podoba psa, vrány, jeřába či lidské bytosti.

Íšvaratva se tedy dá popsat jako božské vědomí. Toto božské vědomí prostupuje všemi lidskými bytostmi, dokonce i hmyzem, ptáky, zvěří a zvířaty. Jedno ze jmen, dávaných božskému vědomí, je *šivatva* (Šivovo vědomí). Není tedy správné popisovat *šivatvu* přízvisky jako Mukkanti, Trinétra a podobně. *Šivatva* znamená všeprostupující božské vědomí. Ve skutečnosti jsou všichni oddaní, sedící v této hale vtělením Pána Šivy. *Sarvam šivamajam* (vše, čemu jste svědky v tomto předmětném světě, je projevem Šivy). *Šivatva* prostupuje všemi třemi světy, Zemí, vesmírem i podsvětím. Existuje ve všech třech obdobích času – minulosti, přítomnosti i budoucnosti. Je nepopsatelná. K popisu *šivatvy* nestačí žádné množství času.

Mnozí lidé uctívají takovéto všudypřítomné a všeprostupující božské vědomí pod různými jmény a podobami. Stejně, jako všeobjímající božská láska nečiní rozdíly mezi živými bytostmi, neodlišuje ani božské vědomí. To jen my rozlišujeme mezi lidmi svého otce, matku, bratra, sestru a podobně na základě

světských vztahů, které s nimi máme. Ve skutečnosti je každá živá bytost vtělením božství. Bůh si osvojuje všechna jména a tvary. Vy jste Bůh.

Jednou se Šivy zeptala jeho choť Párvatí: „Jak mohou lidé poznat božské vědomí, o kterém se říká, že je všeprostopující?“ Íšvara odpověděl, že stejné vědomí, které je v něm, prostupuje všemi živými bytostmi. Vysvětlil také, že proniká každou buňkou i jejího těla. Nelze ho vysvětlit, lze ho jen prožít. Jednou nemohla Párvatí nalézt svého syna Vinájaku, ačkoli byl vedle Pána Íšvary. Hledala Vinájaku všude kromě blízkosti Pána Íšvary. Jak zvláštní! Podobně hledá dnes člověk všude Boha a neví, že on sám je vtělením božského *átmana*.

Pán Íšvara nikdy nepečoval o své vlasy. Nechával je v jejich přirozeném stavu. Jeho zcuhané vlasy, třetí oko, tělo vonící po *vibhúti* – to vše se nachází v přirozeném stavu a barvě. Různým lidem se ale jeví různě. Kdo dokáže popsat barvu a jas těla Pána Šivy? Jednou vyvstal spor mezi Lakšmí a Párvatí o fyzickém vzhledu Pána Íšvary a Pána Višnu. Lakšmí se ptala během hádky: „Párvatí, jak se můžeš ucházet o tu zvláštní osobu, která neudrzuje své tělo upravené a potírá si celé tělo popelem ze spálenišť?“ Párvatí se urazila a odsekla: „Matko! Tvůj manžel Višnu lehá na hadu Šěšovi. Má modrou barvu. Proč se ho nepokusíš napravit a změnit barvu jeho těla?“

Zatímco se dohadovaly, vešla Sarasvatí. Pokusila se jim poradit: „V jejich fyzickém vzhledu mohou být jisté rozdíly. Pokud se mne týče, nenacházím mezi nimi žádný rozdíl. Oběma podobami proniká stejné božské vědomí. Umím si toho být vědoma. Protože vy toho schopny nejste, dohadujete se. Zapomeňte tedy na vnější rozdíly.“ Tento typ transcendentní povahy má jen Sarasvatí. Všechny rozdílnosti ve fyzickém vzhledu jsou jen v mysli lidských bytostí, ale Bůh je bez vlastností. Jsou to oddaní, kdo připisují Bohu rozmanitá jména, tvary a vlastnosti. Na základě své představivosti zobrazují Boha v různých podobách, jak to dělal i velký umělec Ravi Varma.

Boží podoba bude taková, jak o ní smýšlíte. Lidé popisují podobu Boha jako Rudru a *šántisvarúpu*. Bůh je ale vždy jedině *šántisvarúpu* (ztělesněním míru). Je vždy milý a usměvavý. Představovat si takové vtělení míru v jiné podobě je jen dílem oddaného. Jestliže má člověk takové představy, měl by se jich zbavit. Musí si uvědomovat božství tím, že bude rozvíjet lásku k Bohu. Je to jen láska, co může Boha spoutat. Prostřednictvím takové božské lásky je třeba si uvědomit boží jednotu.

Jestliže má být popsán Bůh bez vlastností, popis může znít: *Ékam, nitjam, vimalam, ačalam, sarvadhí sákšibhútam, bhávátítam, trigunarahitam* (Jediný bez druhého, věčný, čistý, neměnný, svědek všech funkcí intelektu, mimo lidskou

představivost, mimo tři *guny* – *sattvu*, *radžas* a *tamas*). Bohu bez vlastností přisuzujeme rozdíly a jsme šťastní. To není správné. Je třeba si uvědomit jednotu boží. V tomto ohledu nesmí být žádný zmatek. Ačkoli básníci a umělci, jako je Ravi Varma, zobrazují Boha v různých podobách, nechávají jen projevit svou představivost. Ať je ve ztvárnění básníků a malířů jakákoli podoba, Bůh je jen jeden.

Pán Vinájaka se jeví jako jediný, kamkoli se podíváte. On nemá vůbec žádné vlastnosti. Ten, kdo nemá žádné *guny* (vlastnosti) je Ganapati. Nemá nad sebou žádného vůdce. Proto se mu také říká Vinájaka. Když takto analyzujete, každé jméno připisované Bohu by mělo odhalit jeden význam. Jelikož Ganapati nemá nad sebou žádného vůdce, uctívá ho i Brahmá, Višnu a Mahéšvara.

Vtělení lásky!

Lidé dnes podporují rozdílnosti mezi lidskými bytostmi tím, že bezejmennému, beztvaremu Bohu bez vlastností přisuzují různá jména a podoby. Je to vážná chyba. Oddaní tak božství rozdělují. Neuvědomují si jednotu boží, což způsobuje zbytečné diskuze a hádky. Ať je to Ráma, Kršna, Íšvara či Višnu, vše jsou to jen různá jména, připisovaná Bohu oddanými. Bůh je však jen jeden. Tato jména jsou Bohu přisuzována jen pro vaše uspokojení. Božství však vůbec žádné rozdíly nemá!

Nejlepší *sádhanou* je uvědomit si jednotu boží a uctívat Boha jako takového. Boha ale můžete ctít v podobě, která se vám líbí. Proti tomu nelze mít námitky. Nesmí se ale nikdy zapomenout na spojující jednotu mezi různými jmény a tvary. Je chybné si myslet, že Pán Ráma se bude zlobit, když uctíváte Pána Kršnu a naopak. Takové rozdíly cítí jen oddaní, ale nejsou v Pánu Rámovi či Kršnovi. Bůh nechová takovéto negativní pocity. Jsou to jen lidské bytosti, které vidí rozdíly a mají negativní postoje. Negativní pocity ve skutečnosti vůbec nemohou do božství vstoupit. To je jen pozitivní.

Milí studenti!

Nepřipisujte Bohu rozdíly nebo negativní pocity. Boha můžete uctívat v jakémkoli jméně a podobě, která se vám líbí. Jestliže náhodou naleznete v božství nějaký rozpor, je to chybou vašich negativních postojů, nikoli chybou boží. Uctívejte tedy Boha s cílevědomou oddaností.

U příležitosti svátku Šivarátri, v Prašánti Nilajam dne 8. března 2005